

Foto: Sven van Roji / SVENVANROIJ.NL

Igäüks saab anda oma panuse

KRISTA MULENOK
Eesti NATO Ühingu juhatuse esimees

Juba homme, 29. märtsil tähistame Eesti NATO-ga liitumise 20. aastapäeva ja 4. aprillil möödub 75. aastat NATO loomisest. Seoses oluliste tähtpäevadega korraldab Eesti NATO Ühingu ürituste sarja «NATO 75 / Eesti 20», mille raames leiavad aset külalisloengud koolides ja NATONIA mängu meistrivõistlus, toimub rahvusvaheline konverents «NATO-Euroopa Liidu ümarlaud 2024» ning koostöös partneritega perepäev 6. aprilli ja avalik üritus 9. mail – «Meie Euroopa. Meie NATO». Aastapäevade tähistamist korraldades väärtustame NATO-t kui Eesti peamist julgeolekugarantiid ja pakume osasaamist kõigile ühiskonnagruppidele, kelle jaoks turvaline ja iseseisev Eesti on ülilm väärtus. Ükski oluline muutus ei jää püsima, kui sellel ei ole laialdast toetust ühiskonnas.

Eesti NATO Ühingu rolli on selles kontekstis raske ülehinnata. Läbi aegade on ühing suunanud erilist tähelepanu noortele ja seeläbi tegelenud Eesti tuleviku kindlustamisega. Eesti NATO Ühing oli üks väheseid, kes suunas oma teavituskampaania ka venekeelsele elanikkonnale. Selle tulemusel sai võimalikuks lai ühiskondlik toetus Eesti liitumisel NATO-ga.

NATO kohta on tihti öeldud, et tegu on maailma edukaima kaitseorganisatsiooniga ja tõepoolest – ükski riik ei ole siiani sõandanud liitlasi sõjaliselt rünnata. Washingtoni leping, NATO asutamise dokument, on püsinud kogu selle aja muutumatu. Artikkel 3 võtab kokku NATO praktilise tegevuse kogu sisu. Siia mahuvad nii liitlaste individuaalse kaitsevõime arendamine kui ka sõjaliste ühishvõimete edendamine NATO egiidi all, nii NATO kaitseplaanide koostamine kui ka NATO ühishõppused.

Venemaa Föderatsiooni täiemahuline sõda Ukrainas on näidanud, et kõrvalseisjaid ei ole – kogukondadena hakkama saamine ja üksteise abistamine ning põlvkondadevaheline koostöö aitab elus püsida. Aidates Ukrainat, aitame esinennast.

2001. aastal asutatud Eesti NATO Ühingu tegevus kestab tänaseni ning liidab ligi kolmsada inimest erinevatelt elualadelt. Igäüks saab anda oma panuse riigikaitse!

Meie olemegi NATO!

HANNO PEVKUR
Eesti Vabariigi kaitseminister

Vaadates tagasi viimase aasta sündmustele, on selge, et rahvusvaheline julgeolekukeskkond on märgatavalt muutunud. Eesti NATO-ga liitumine 2004. aastal oli paljude õigete otsuste jada ja toonaste otsustajate meeletu pingutus, ent ka selge sõnum – Eesti kuulub lääne kultuuriruumi ja tsivilisatsioonide piiriks on Narva jõgi. Liitumisega võttis Eesti vastu selge välispoliitilise suuna panustada piirkondadesse, kus abi vajatakse. Oleme koos liitlastega osalenud missioonidel näiteks Iraagis, Afganistanis, Kosovos. Meie otsus oli ja on jätkuvalt kantud NATO vihmaraju peamisest põhimõttest – üks kõigi, kõik ühe eest. Toonane valik on juba ennast õigustanud, sest Eesti osaleb aktiivselt NATO otsuste te-

gemisel, Eestis on 2014. aastast kohapeal liitlased ja 2017. aastast NATO lahingugrupp.

Viimase 20 aastaga on NATO läbi teinud drastilise muutuse. Kui 2000ndate alguses oli NATO fookus suunatud terroritõrjele, siis Venemaa agressiooni algus Ukrainas 2014. aastal on viinud NATO tagasi külma sõja aegse konventsionaalset hoiakut toetava planeerimise juurde. Seda kiirendas Venemaa täiemahuline ja brutaalne sisemars Ukrainasse veebruaris 2022.

Paljuski Eesti eestvedamisel on parberile saanud NATO regionaalsed kaitseplaanid, kus Eesti kollektiivne kaitse on põhjalikult lahti kirjutatud ja seda harjutatakse läbi. Arenguruumi on veel – 2023. aastal panustasid 31 liitlasest vaid 11 oma kaitsele vähemalt kaks protsenti SKT-st. Õnneks näeme muutust – selle aastaga lisandub 2 protsendi klubisse peaaegu kümme liitlast. Paraku on kolmandikul alliansi liikmetest ikka veel kaitsekulud väiksemad, kui kümme aastat tagasi ühiselt kokku lepitud. Ja see on suur probleem.

Eestil pole midagi häbeneneda. Vastupidi – Ukraina toetamisel ning enda kaitsevõime arendamisel oleme nii NATO kui ka maailmas esimeste hulgas. Meie suure panustamise toel 2023. aasta Vilniuse tippkohtumisel

kinnitatud kaitseplaanid on parimad, mida NATO on näinud alates külma sõja lõpust. Need plaanid tugevdavad veelgi Eesti ja teiste piiriiriikide julgeolekut, viies NATO heidutushoiaku uuele tasemele.

Eesti julgeolek on tugevnenud ka tänu liitlaste kohalolekule meie pinnal. Praegu on püsivalt Eestis kokku üle 2000 liitlaskõdurit kolmest sõjaliselt tugevast riigist: Ühendkuningriik, Prantsusmaa ja USA. Samuti panustab eFP-sse Island ning ohuturvet pakuvad kordamööda teisedki liitlased. Lisaks on Eesti kaitseks määratud Suurbritannia brigaad, kes töötab koos meie kaitsevõimelastega. Innovatsiooni ja koostöö vaimus oleme loonud kaitsevõime diviisi, mille ülesanne on koordineerida ja läbi viia sõjalisi operatsioone koos liitlastega. Meie ühised plaanid ei ole varem olnud nii sisuliselt üles ehitatud kui täna.

Regiooni turvalisust tõstab loomulikult NATO laienemine Soome ja Rootsi. See muudab Baltikumi kaitsemise lihtsamaks ja suurendab seeläbi Eesti julgeolekut ning tekitab Venemaa jaoks põhimõttelise strateegilise dilemma.

Kokkuvõttes ei ole Eesti kaitse kunagi olnud paremini korraldatud kui praegu, sest meie olemegi NATO.

NATO tervitus

Mul on hea meel, et NATO saab tähistada oma 75. juubeliaastat koos selliste lähedaste sõpradega nagu Eesti NATO Ühing. Tänavu on ühtlasi nii 70-aastase Atlandi Lepingu Assotsiatsiooni aastapäev kui ka Eesti NATOga liitumise 20. aastapäev. Meil on palju, mida tähistada, kuid kõige tähtsam on atlandiülese liidu säilimine, mis on hoidnud rahu 75 aastat. Atlandi Lepingu Assotsiatsiooni tegevus, sealhulgas Eesti jõupingutused on olnud nende aastate jooksul NATO-le toetuse säilitamisel võtmetähtsusega.

MARIE-DOHA BESANCENOT
NATO abisekretär avaliku diplomaatia valdkonnas

See, et me sõda ei soovi, ei vabasta meid vastutusest

RIHO TERRAS

Euroopa Parlamendi saadik, Eesti NATO Ühingu nõukogu esimees

2014. aastal täitsid ainult kolm NATO liiget kokkulepet panustada 2 protsenti SKT-st riigikaitseks. Tänavu tõuseb see arv 18-le, kuid pikk tee on minna, et minimaalse vajaliku panuse annaksid kõik 32 NATO liiget.

Loodan, et möödas on ajastu, mil Euroopa riigid eeldasid, et nad ei pea sõja ja ohtudega enam kunagi silmitsi seisma. See, et me sõda ei soovi, ei vabasta

meid vastutusest kaitsta enda ja liitlaste kodanikke agressiooni eest. Julgeolekulokord on muutunud ebastabiilsemaks. Pead on tõstmas nn kurjuse telg, mis põlgab demokraatlikke väärtusi ja vabadusi. Meie ülesanne on sellele vastu seista ning tagada usutav ja tugev kaitsevõime.

Soome ja Rootsi otsus alliansiga liituda näitab, et NATO heidutusse usutakse. See on neile täiendav julgeolekugarantii, kuid teisel tugevdab see märkimisväärselt NATO idatiiba. Samal ajal näitab Poola paljudele teistele eeskujul, tostes kaitsekulutused ligi 4 protsendile SKT-st. Eesti on küll suuruselt väike, ent oleme teinud õiged valikud relvastuse ja laske- ja sõjaväe hankimisel. Tegelik vajadus on aga veelgi suurem ning me peame olema valmis võtma riigikaitse laenu. Eesmärk on ju tagada Eesti julgeolek ja iseseisvus.

Euroopa riigid on justkui ärkamas, kuid me pole olnud piisavalt kiired enda kaitsetõestuse käivitamisel. Miljoni mürsu algatuse õppetund on, et Euroopat pole võimalik sõrmenipsust käima vabandada. Kaitsetõestus on killustunud, riikidel on selged erihuvid ja tööstustele pole antud veel piisavalt tugevat signaali toodangu suurendamiseks. Samal ajal on viinud Venemaa enda majanduse üle sõjaaja režiimile. Sellest tulevalt ei väsi ma kordamast: Ukraina peab selle sõja võitma ning Venemaa omakorda kaotama.

Vastupidine tulemus või sõja lõputu venimine annab jõudu juurde Putinile edasiste vallutusplaanide pidamiseks. Lääs ei ole teinud tänaseks piisavalt Ukrainat toetamiseks, kuid just Ukrainas toimuv näitab, kui tõsiseltvõetav on NATO ja Euroopa Liidu riikide toetus sõjalise konflikti korral.

Eesti koht NATOs

JÜRI LUIK

Eesti alaline esindaja NATO juures

2004. aasta kevadel andis Eesti toonane peaminister Juhan Parts USA välisministri Colin Powellile üle ratifitseerimiskirjad. Toonane NATO polnud tänane NATO. Valitses roosa udu Vene suhete ümber ja tundus, et NATO ülesanded piirduvad operatsioonidega väljaspool NATO vastutusalas,

milleks tolel hetkel oli Afganistan. Meie ülesanne oli selge: selgitada teistele liitlastele, et Vene oht pole kusagile kadunud ja NATO kollektiivkaitse peab jääma põhiliseks ülesandeks, kõik muu on teisejärguline. Esimene käegakatsutav võitlus keerles õhutorbe ümber: see, et Balti riikide taevast hakkavad valvama NATO lennukid, polnud tollel ajal sugugi enesestmõistetav.

Lisaks õhutorbele on Eesti aegade jooksul mänginud olulist rolli ka paljudes teistes kollektiivkaitse küsimustes, olgu see NATO vägede paigutamine idatiivale või kübersõja teemade toomine NATO egiidi alla. Kui ma 24. veebruaril 2022. aastal läbi uduse pimedate varahommiku NATO poole sõitsin (Kiievi

juba pommitati), oli mul sügav veendumus, et mis ka ei juhtuks, oleme meie, ka tänu Eesti tegevusele selle 18 aasta jooksul, alliansi poolt hästi kaitstud. NATO vägede ülemjuhatajale anti sel varahommikul erioigused.

2022 Madridi tippkohtumisel võttis NATO vastu uue kaitsekontseptsiooni, ettepaigutatud kaitse. Eesti mängis selle kontseptsiooni käivitamisel olulist rolli. Lisaks on Ukraina üks meie suurtest teemadest. Oleme pidevalt alla kriipsutanud, et ainult juhul, kui Ukraina sõja lõppedes NATOsse võetakse, saabub rahu Euroopasse. Vilniuse tippkohtumise otsustes peegeldub vastu liitlaste süvenev üksteisemõistmine selles küsimuses.

Riho Terras Ukrainas Vuhledaris veebruaris 2022.

Uus maailmakord

KALEV STOICESCU

Riigikogu riigikaitsekomisjoni esimees (Eesti 2001), Eesti NATO Ühingu asutajaliige

Oleme uue ja tõsisema külma sõja lävel, mis paljude arvates juba toimub. Tegemist on eksistentsiaalse konfliktiga demokraatliku maailma ja selle vastaste vahel, kuid ainult mõned asjaosalised – eriti Venemaa ja tema naaberriigid – tajuvad seda olemuslikult.

Ünustusi ja lootusi toonud külma sõja järgne dekaad (1990-ndad) on kaunis mälestus. Tänapäeval on olulisel süngem, kui me toona oleksime arvanud. Eesti, nagu ka teised Kesk- ja Ida-Euroopa riigid, mis

olid Moskva poolt okupeeritud ja allutatud, nägid, et on avatud ajalooline võimaluste aken, mida nad kasutasid oma iseseisvuse kindlustamiseks.

NATO ja Euroopa Liit laienesid «suure pauguga» 20 aastat tagasi. See oli vabaduse ja demokraatia triumf Euroopas, mida Venemaa püüab nüüd jöhkra väevõimuga tagasi pöörata. Venemaal on regionaalset, kuid teda toetaval Hiinal on pigem globaalset ambitsioonid.

Me võime tagantjärele mõtiskleda ja targutada, miks me oleme jõudnud sellesse olukorda. Julgeolekukeskkond on märgatavalt halvenenud ja suure sõja oht kumab uudistes iga päev. Putini Venemaa revanšismi ja militarism ning tema agressiivsus naaberriikide suhtes ja kaugemal sai ju üha selgemaks alates 2003, kui Kremli hakkas demokraatiat lämmatama. Hiina ülemajalmsel laienemise plaanid olid samuti avalikud, nagu ka Pekingi koostöö Moskvaaga.

Venemaa, Hiina ja niinimetatud globaalse lõuna juhtivad riid

gid soovivad uut maailmakorda, milles demokraatlik lääns, USA-ga esotsas, ei ole enam domineeriv jõud.

Peame tõdemata, et enamikule ÜRO liikmetest liberaalne ja läänelik demokraatia ei sobi. Põhjus on nende kommunistlik või muu autokraatlik või totalitaarne riigivalitsemine, korruptsioon ja vaesus, kuid ka lääneriikide nõrgenemine ja taandumine tajumine. Mali on ainult üks näide kasvavas nimekirjas.

2020-ndad on tõenäoliselt ohtlike segaduste aeg, millest sünnib uus maailm. Anti- ja liba-demokraatia tungib peale ning liberaalne demokraatia on enesekaitse. NATO ja Euroopa Liidu riikidel on viimane eeg ennast päriselt mobiliseerida, Ukrainat võidukalt päästa ja vastaseid pidurdada.

Tulevik ei pruugi olla süngem kui praegu, kuid see sõltub väga palju meist endast. Strateegilist tähtsust omandavad ootamatuse, loodetavasti meie jaoks positiivsed, ei ole samuti välistatud.

NATO vajab Ukrainat, et päästa vaba maailm

MARKO MIHKELSON

Riigikogu väliskomisjoni esimees (Reformierakond), Eesti NATO Ühingu liige

Kui soovime püsivama rahu taastamist Euroopas ja võimaliku uue ilmasõja ärahoidmist, peab Venemaa oma agressioonisõjas strateegiliselt lüüa saama ning Ukraina peab viivitusega kutsutama NATO liikmesriiki. Nii lihtne see ongi. Ainus mure on selles, et lääne suurriikidel püsib endiselt hirm Venemaa ees. Täpsemini Venemaa lüüasaamisele järgnevat arengute ees. Hirmu asemel tuleb lääneriikidel võtta hoopis initsiatiiv.

Me nägime, kui vaevaliselt laienes NATO ida suunas pärast Nõukogude Liidu kokkuvarisemist. Tunnustus ja arusaamine Venemaa muutustid, Venemaa ise aga mitte. 1997. aastal sõlmitud

Vene-NATO alusakt oli surmalt sündinud dokument. Samas võimaldas see osta juurde rahuuaga ning aitas Balti riigid NATO-sse.

Kuigi 2008. aastal lubasid NATO liikmesriigid Ukrainale liikmelisust alliansis, jäi see vaid lubaduseks. Alliansis pole siiani täit üksmeelt, kuidas Ukrainat peaks saama NATO liikmesriik. Venemaa on need kohklused ära kasutanud, vastanud sellele sõjaga ning esitanud NATO-le hoopis ultimaatumid.

See on parim kinnitus väitele, miks on nii oluline teha kõik selleks, et Ukrainat saaks NATO liikmesriik. Venemaal arvatatakse, et lääs pole valmis riskima. Ukraina lahinguväli on Putini Venemaal justkui katsepõlgi, kus kontrollitakse lääneriikide suhtelikkust suurt sõda pidada ja sellega endale meelepärast maailmakorda kaitsta.

Me ei tohi lasta Venemaal hullutada kõiki narratiiviga, justkui kaitsealliansi laienemine põhjustaks sõda või oleks justkui ainuke takistus Venemaa normaalsete suhete omamiseks.

Venemaa eesmärk on hävitada läänemaailma juhitud maailmakord, sealhulgas NATO. See eesmärk ei tekkinud vastukaa-

luku NATO laienemisele, vaid on Venemaa pikaajaline strateegiline eesmärk.

Venemaal arvatakse, et ollakse sõjas maailmakorra muutmiseks. Putin ütles seda ise eelmise aasta oktoobris. Seega tuleb lääneriikidel käituda vastavalt reaalse olukorrale ja mitte unistada võimatust ehk fašistliku Venemaa kokkuleppimisest.

Nüüd on aeg NATO-I initsiatiivi näidata ja Venemaa tegevuse vastu ise eskaleerida. Parim viis selleks on maksimaalselt Ukrainat sõjaliselt toetada kõigi vahenditega, alates lahinguväljale kohase relvastuse ja laskemoona tagamisest kuni piirangute eemaldamiseni ukrainlaste taktikalises valikut. NATO kui kaitsealliansi usutavus Venemaa selgub tegudes, mitte sõnades.

Kui me oleme öelnud, et Ukrainat saab NATO liikmesriik, siis see tähendab, et me ei tohi jätta Ukrainat üksi. NATO kaitsevall tuleb viia Ukraina idapiirile. Kui selle sammu saavutamiseks on vajalik NATO liikmesriikide vägede varasem kohalolek Ukrainas, siis ei tohi välistada ka seda lahendust. Venemaa peab mõistma, et tema seda sõda ei võida.

NATO vihmavari peab katma Ukrainat nii pea kui võimalik

MARGUS TSAHKNA

Välisminister, Eesti NATO Ühingu liige

Eesti välisminister saab Eesti vanimas ajalehes selle artikli kirjutada suuresti tänu asjaolule, et vahetult pärast taasiseseisvumist võttis Eesti oma olulisimaks välispoliitiliseks sihiks Euroopa Liidu ja võimalikult ruttu ka NATO-ga ühinemise. Võimalik, et Eesti n-õ halli tsooni jäämises korral toimus, mida näeme praegu Ukrainas, hoopis meie territooriumil.

Venemaa täiemahuline juhtker ja ebaseaduslik sõjaline agressioon Ukraina vastu meenutab selgelt, et suuresti just

NATO vihmavari on see, mis on viimase 20 aasta jooksul taganud Eesti inimeste kasvava heaolu ja meie regiooni julgeoleku. NATO on ainuke julgeolekugarantii, mida Venemaa mõistab, mistõttu seisame selle eest, et maailma tugevaima kaitsealliansi ukseid oleksid avatud ka Ukraina jaoks. Vaid siis saame tagada kestva rahu meie ühises Euroopa kodus.

NATO avatud uste poliitika, mis on sätestatud alliansi sünnitunnistuse Washingtoni lepinguga, on tõestanud oma edukust. Soome ja Rootsi ühinemine edastab selge sõnumi, et alliansi usku on demokraatlikele Euroopa riikidele avatud ja kõik ühinemise seotud protsessid on vaid liitlaste otsustada. Ei Venemaal ega kellegi teisel pole sel teemal vetoõigust. Tänavu juulis toimuv NATO juubelitippkohtumisel Washingtonis peame nägema julgeid ja konkreetsid otsuseid, mis kinnitaksid, et Ukraina teekond alliansi liikmeks on kindel ja pöördumatu.

Kuid järjepidev töö tuleviku kindlustamiseks jätkub. Eestis viibivad liitlaste väed, kellele oleme panuse eest meie inimeste igapäevase turvatunde tõstmisel äretult tänulikud. Eesti tegutseb selle nimel, et NATO võimed ja plaanid oleksid omavahel kooskõlas ja läbi harjutatud, et uued kaitseplaanid võimaldaksid kaitsta iga liitlast esimesest tollist alates, et täiendada võimearendusi ja laskemoonavarusid ning suurendada vägede valmidust.

Väga oluline on ka töö selle nimel, et alliansi ühtsus ja tugevus õnnestavatel sõnumitel ei oleks meie ühiskondades koht. Euroopa liitlased peavad tegema kõik võimaliku, et oma kaitsevõimet tugevdada ja kaitsealliansi suurendada, nii et kriitikal meie pihta puuduks igasugune alus.

NATO on tugev. 32 liitlaste koostöös iga päevaga üha tugevam. Ukraina ühinemise järel murdumatu.

Autor koos Ukraina 80. ründebrigaadi võitleja Oleh Malinovskiga. Brigaad on üks nendest eliitüksustest, mida suunatakse kõige keerukamate ülesannete täitmisele. Veebruar 2024. a.

NATO liikmelisus Ukrainale on turvalise Euroopa nurgakivi

MAKSYM KONONENKO

Ukraina suursaadik Eestis

Ukraina on seadnud endale kindla eesmärgi saada Washingtoni tippkohtumisel 2024. aastal kutse NATO-sse, mis oleks suurim panus ka Euroopa julgeoleku jaoks. See ambitsioon ei ole pelgalt strateegiline eesmärk, vaid selge üleskute põhjalikult kontinendi julgeolekuarhitektuuri ümberhindamiseks.

Tõsiasi on see, et Ukraina tähtsus Euroopa julgeolekule on viimase kahe aasta jooksul dramaatilisel muutunud. Seda muutust peab ka NATO ausalt tun-

nistama. Ukraina tulevane liikmelisus ei ole pelgalt heitegevuslik kaasamine, vaid strateegiline imperatiiv. Loetlen järgnevalt põhjused.

Ukraina NATO-s kui heidutus: Ukraina liitumine oleks kaitsevalli loomine Venemaa edasise agressiooni vastu, mitte ainult Ukraina suunal, vaid kaitsekiilp laieneks ka Poolale ning Balti riikidele.

NATO võimete suurendamine: Ukraina armee toob endaga ennoolematu kogemuste pagasi tuleproovist suurema vastasega. See kogemus on NATO jaoks hindamatu.

Strateegiline toetus idatiivale: NATO liikmena saaks Ukraina kasu kollektiivkaitsest, kuid tugevdaks ka ise NATO idapiiride julgeolekut, pakkudes töökindlat tuge vaenuvää liikumise vastu.

Kulutõhusus: praegune rahaline ja sõjaline abi Ukrainale, kuigi äärmiselt vajalik, kujutab endast vaid ajutist lahendust. Liikmelisus pakub jätkusuutlikumat

ja tõhusamat lähenemist Ukrainat kaitsevõime toetamiseks.

Tunnustus NATO väärtustele: Ukraina vastuvõtmine omade sekka oleks tugev kinnitus alliansi pühendumusest oma põhiväärtustele – demokraatiale, vabadusele ja kollektiivsele julgeolekule. See oleks märk NATO valmisolekust neid põhiväärtusi kaitsta.

Selle eesmärgi suunas liikumine pole teekond, mida Ukraina üksi käib. See nõuab liitlaste ühiseid pingutusi ja juhtimist alliansi sees ning siin on Eesti roll eriti märkimisväärne. Eesti toetab NATO idapiiri strateegilisi ja eksistentsiaalseid ohte ning see muudab ta Ukrainale liikmelisuse ülioluliseks eestkõneleks.

Washingtoni tippkohtumise lähenedes on maailma pilgud NATO-I jälgimaks, kas ta suudab selle väljakutse vastu võtta. Otsus määrab mitte ainult Ukraina tuleviku, vaid ka Euroopa julgeoleku piirid põlvkondadeks.

Aeg otsustavaks tegutsemiseks on käes!

Kaitseliidu peamised ülesanded täna

ILMAR TAMM
kindralmajor, Kaitseliidu ülem

Nüüdseks on Eesti kodanike ohutaju te-ravnenud. Nii meil kui mujal tunnetatakse Venemaa agressioonisõda Ukraina vastu selgesti kui imperialistlikku ambitsiooni allutada teisi maid ja rahvaid. Ärevatel aegadel on Eesti riik ja rahvas järjest enam hakanud mõistma enesekaitse vajadust – nii nagu oli see Vabadussõja päevil, mil kutsuti ellu Kaitseliit. Nagu siis, nii ka täna pakub Kaitseliit kui organisatsioon võimalust aktiivselt panustada riigi, rahva ja oma kodu kaitseks.

Nii ongi Ukraina sõjaga kaasnev kaitsevajadusest arusaamine toonud Kaitseliitu üle 4000 uue liikme, kelle kaitsetahe koos väl-jaõppe läbimisega on parendanud riigi sõjalist kaitsetust ning tugevdanud liikmete enesekindlust. Igaüks, kes omal vabal tah-tel, mis on meie suurim jõud,

soovib Kaitseliidu tegevusse pa-nustada, peab saama seda teha. Indiviidi tahtest, võimest ja või-malusest panustada kujuneb te-ma ülesanne ja roll organisat-sioonis.

Kaitseliidu rahuaegne üles-ehitus on aastatega kujunenud nelja maakaitseringkonna põ-hiseks, neist igaühe vastustus-allas on 3–5 malevat. Samu-ti on Kaitseliidu ülima juhti-mise all Naiskodukaitses, Noo-red Kotkad, Kodutütred, Kai-tseliidu kool, küberkaitseüksus ja peastaap. Just läbi malevate, malevkondate, üksikkompanii-de ja üksikrühmade on tagatud, et Kaitseliit jõuaks iga Eesti ko-danikuni ja iga Eestimaa nurga-ke oleks kaitstav. Kaitseliit tagab maakaitse üksustele väljaõppe, mis koostöös kaitseväge ja liit-lastega loob heidutuse, et vae-nuväed Eesti pinnale tulla ei ta-haks. Kui see ometi peaks juh-tuma, siis oleksid ebakindlus ja püsivad kaotused neile siin igal sammul tagatud. Lisaks aren-dab Kaitseliit riigikaitse laia kä-itluse sihtüksuseid eesmärgi-ga olla valmis toetama kriisi- ja sõjaajal nii maakaitseüksusi kui ka tsiviilpartnereid riigi toime-pidevuse tagamiseks.

Alates 24. veebruarist 2022 on julgeolekuolukord Euroopas ja ohuhinnangud tahes-tahtmata nihutanud Kaitseliidu foo-

kust sõjalise poole ettevalmistuse peale. Eelmisel aastal läbi viidud Ussisõdalaste operatsiooni tulemusel lisandus maakaitse koosseisu lisaks Kaitseliidu enda üksustele veel ligi kümme tuhat reservväelast. Maakaitse on selle läbi kahekordistunud. Selle väe täiendõpe, varustamine ja muud tegevused koostöös kaitseminis-teriumi ja kaitseväega on Kai-tseliidule kestev, samas ka aren-dav väljakutse.

Kaitseliit vabatahtliku riigi-kaitseorganisatsioonina käib aja-ga kaasas ja meie liikmeskon-na kaitsetahe on jätkuvalt kõr-ge. Kaitseliidu ja Naiskodukaits-e liikmete seas 2023. aastal tehtud küsitlusuuring kinnitab, et 97 protsenti Kaitseliidu liikmetest ja 84 protsenti Naiskodu-kaitse liikmetest on valmis osale-ma kaitsetegevustes.

Lõpetuseks tahan korrata vabariigi presidendi Alar Kari-se öeldut Paju lahingu 105. aastapäeval: «Me valmistame kaitseväge, Kaitseliidu ja terve ühis-konna ette parimaks võimaliku riigikaitseks. Teeme seda koos NATO ja muu vaba ma-ailma liitlastega. Vastane teab, et tal pole võimalust, et ta lüüakse tagasi esimesest meetrist ja esimesest minutist. See, kes tahab tulla NATO vastu, kutsub endale kaela mõõdapääsmatu kaose, kaotuse ja hävingu.»

APRILL ON VETERANIKUU

TULE OSALE SINILILLEJOOKSUDEL:

1. aprill Tallinn
7. aprill Jõhvi
14. aprill Pärnu
21. aprill Tartu

IGA-AASTANE VETERANIROCK

23. aprill Pärnu

Tule jookseme ja rockime veteranide auks!

Täpsem info annameau.ee

EESTI KAITSEVÄGI

Sel aastal täitub kaasküm-mend aastat Eesti astu-misest maailma võimsai-ma kaitsealliansi – NATO liikmeks. Võib üsna julgelt väi-ta, et nende kahekümne aasta jooksul ei ole me julgeolekupo-liitliiselt nii keerulises olukor-ras olnud kui täna. Samas on hea meel tõdeda, et ka sõjalise võimekuse ja liitlaskaitse tuge-vuse osas oleme ilmselt paremas seisus kui kunagi varem.

Kahekümne aasta jooksul on toimunud selged muudatused nii

Eesti kaitseväge kui NATO kaitse-võime osas – nii füüsiliste või-mete, kuid eelkõige suhtumise ning julgeolekuolukorra mõist-mise osas. Venemaa on lõpuks paljastanud oma pale, sõjakuse ja ambitsioonid kogu maailmale ning liitlased on ühiselt mõist-nud, kes on praegusel ajal suur-riim oht demokraatlikule ja rahu-meelsele ühiskonnakorraldusele.

Meie õnneks ei ole Eestil ja meie kaitseväl kunagi Venemaa suhtes illusioon tekkinud. Ka viimased kaaskümme aastat NATO-s oleme olnud pühendu-nud oma iseseisva kaitsevõime arendamisele ning liitlaskaitse

tugevdamisele, pidades silmas eelkõige just idapiiri taga varit-sevat ohtu. Oleme taasiseseis-vumisest saadik tuginenud oma kaitsevõime ülesehitamisel re-servväe mudelile ning jätkasime seda edukalt ka NATO-ga liitu-des. Veel enam – reservväe täht-susest saavad nüüd paremini aru ka meie liitlased, kui näiteks Lä-ti ja Leedu on samamoodi aja-teenistuse taastanud. Kui va-rem võidi meid selles osas pida-da põikpäiseks, siis nüüd võime ennast näha suunaaitajana.

NATO erilisus peitub selles, et tegemist on võrdsete liiduga – kus sõnaõigus on igal liikmel,

sõltumata riigi suuruselt või sel-le elanike arvust. Kõigi arvamus loeb ning kõikide seisukohti kuu-latakse. Ning kõigil on ühtmoo-t kohustus oma liitlaste kaitse eest

le usaldusväärne ja tugev partner, seista enda ja teiste õiguste eest ning tagada julgeolek ja rahu kogu vaba ja demokraatliku ühis-konna jaoks.

Kahekümne aasta jooksul on meie riik ja kaitseväge oma liit-laskohustust eeskujulikult täit-nud – meie kaitsevälased on toetanud liitlast sõjalistes ope-ratsioonides, kui nad on seda va-janud. Samamoodi on ka täna meie liitlased Eestis meie kõr-val, näitamaks Venemaale, et agressioon Eesti vastu oleks ag-ressioon kõigi NATO liikmete vastu. Et me ei ole enam kunagi ükski.

EESTI KAITSEVÄGI

le usaldusväärne ja tugev partner, seista enda ja teiste õiguste eest ning tagada julgeolek ja rahu kogu vaba ja demokraatliku ühis-konna jaoks.

Kahekümne aasta jooksul on meie riik ja kaitseväge oma liit-laskohustust eeskujulikult täit-nud – meie kaitsevälased on toetanud liitlast sõjalistes ope-ratsioonides, kui nad on seda va-janud. Samamoodi on ka täna meie liitlased Eestis meie kõr-val, näitamaks Venemaale, et agressioon Eesti vastu oleks ag-ressioon kõigi NATO liikmete vastu. Et me ei ole enam kunagi ükski.

Eesti NATO-s ajajoon 2004–2024

2004

10. märtsil ratifitseeris Eesti Vabariigi Riigikogu NATO Põhja-Atlandi lepingu koos kõigi lisadega.

11. märtsil oli oma esimesel visiidil Eestisse NATO peasekretär Jaap de Hoop Scheffer.

29. märtsil toimus Washingtonis ühinemiskirjade hoiuleandmine Ameerika Ühendriikide välitsusele ning sellega sai Eestist NATO täieõiguslik liige.

Vahetult pärast Balti riikide ühinemist NATOga alustasid NATO lennukid Balti riikide õhuruumi turvamist Šiauliai lennubaasist Leedus.

Peaminister Juhan Parts annab USA välisministrile Colin Powellile üle ratifitseerimiskirjad. USA rahandusministeerium, 29.03.2004. Foto: NATO

2. aprillil toimus Brüsselis seitsme uue liitlaste (Bulgaria, Eesti, Läti, Leedu, Rumeenia, Slovakkia, Sloveenia) NATOga liitumise pidulik tseremoonia. Eesti lipp heisati alaliselt lehvima teiste liikmesriikide lippude sekka NATO peakorterite ette.

Eesti lipu heiskamine 02.04.2004. Foto: NATO

Brüsselis tseremooniaga samal ajal heisati NATO lipp Kadrioru lossi ees. Foto: välisministeeriumi arhiiv

NATO tippkohtumine Istanbulis. Foto: NATO

28. ja 29. juunil osales Eesti esmakordselt Istanbulis NATO tippkohtumisel alliansi täieõigusliku liikmena koos kõigi sellest tulenevate kohustuste, õiguste ja võimalustega.

2006

Novembris lähetati Afganistani esimene Eesti kaitseväge allüksus Estcoy (Estonian company). Estcoy eriuksused osalesid ISAF-i operatsioonides Helmandi provintsis Briti sõjaväe alluvuses maini 2014.

2008

14. mail asutati Brüsselis NATO küberkaitsekoostöö keskus, kui kirjutati alla koostöölepe (Memorandum of understanding) Eesti, Saksamaa, Itaalia, Leedu, Läti, Slovakkia ja Hispaania poolt.

Tallinnas avati NATO küberkaitsekoostöö keskus (NATO Cooperative Cyber Defence Centre of Excellence, CCDCOE), mis on Eesti usaldusväärse ja kompetentsi märk antud valdkonnas. Keskuse eesmärk on NATO vastavate doktriinide väljatöötamine ja tehnilise küberseire tege-mine. Lisaks NATO liikmetele panustavad keskuse töö-se ka teised küberjulgeolekust huvitatud samameelsed riigid: nt Ukraina, Austraalia, Austria, Šveits, Iirimaa, Jaapan, Lõuna-Korea.

2009

NATO 60. aastapäeva tähistanud Strasbourg'i tippkohtumisel võeti liikmeteks vastu Albaania ja Horvaatia.

8. oktoobril oli oma esimesel visiidil Eestisse NATO peasekretär Anders Fogh Rasmussen.

2010

22.–23. aprillil toimus Tallinnas NATO välisministrite mitteametlik kohtumine.

NATO välisministrid mitteametlikul kohtumisel Tallinnas 2010. Foto: välisministeeriumi arhiiv

2014

28. aprillil saabus Eestisse USA õhuhedussantväge kompanii, et tugevdada heidutus- ja kaitsehoiakut alliansi idatiival seoses Venemaa agressiooniga Ukraina vastu.

USA õhuhedussantväge kompanii Ämari lennubaasis. Foto: Stenbocki maja

Osana tugevdatud heidutus- ja kaitsehoiakust käivitati NATO Balti õhutorjemooniamärgis. Esimest rotatsiooni mehitas Taani F-16 hävitajatega alates 30.04.2014.

Taani hävitajad Ämaris, 03.04.2014. Foto: kaitsevägi

4. ja 5. septembril toimunud NATO Walesi tippkohtumisel võeti vastu Eesti julgeoleku jaoks murrangulisi otsuseid: eelkõige umbes 5000 sõduri suuruse NATO kiirreageerimisüksuse loomine koos õhu-, mere- ja eriuksuste elementidega ning vajalik relvastuse ja varustuse eelpaigutamise NATO idapiiril asuvasse liitlasriikidesse. Samuti kinnitati tippkohtumisel, et küberrünnakud võivad käivitada NATO kollektiivkaitse artikli 5, ja liitlaste kohustus tõsta kaitseinvesteeringud kahe protsendini SKP-st aastaks 2024.

20. novembril oli oma esimesel visiidil Eestisse NATO peasekretär Jens Stoltenberg. Kohtumistel arutati julgeolekuolukorda Euroopas, NATO heidutushoiaiku tugevdamist ning Ukraina-Venemaa konfliktiga seonduvat.

2015

Juunis loodi Eestisse NATO staabielement, mille põhi-ülesanne on NATO liitlasvägede ja Eesti Kaitseväge integratsioon ja koostöö Eestis.

2016

8. ja 9. juulil toimunud NATO Varssavi tippkohtumisel otsustati paigutada Eestisse, Lätisse, Leetu ja Poola NATO liitlasvägede lahingugrupid tugevdamiseks NATO heidutus- ja kaitsehoiakut muutunud julgeolekukeskkonnas.

2017

NATO lahingugrupi pidulik rivistus Tapal 20.04.2017. Foto: kaitsevägi

5. aprillil jõudsid Tapale NATO lahingugrupi väed, kes formeeriti 1. jalaväebrigaadi koosseisu. Eestis paikneva lahingugrupi raamriigiks sai Ühendkuningriik, li-saks panustasid Prantsusmaa, Taani, Belgia ja Island.

Montenegrost sai NATO liige.

2018

2.–14. maini toimus Eesti kaitsevõimude traditsiooniline suurõppus Siil esimest korda koos liitlaste eFP lahingugrupiga. Tegemist oli Eesti kaitseväge taasiseseis-vumisaja suurima õppusega.

Briti tankid õppusel Siil. Foto: kaitsevägi

2020

Põhja-Makedooniast sai NATO 30. liige.

2021

14. juunil otsustati NATO tippkohtumisel Brüsselis käi-vitada NATO innovatsioonifondi kavatsuskokkuleppe loomaks innovatsioonikiirendi DIANA (Defence Innovation Accelerator for the North Atlantic). Selle eesmärk on luua tehnoloogia testimiskeskuste ja kiirenduskes-kuste võrgustik, et tsiviilinnovatsiooni NATO julgeoleku tagamiseks paremini rakendada. Fond investeerib eel-datavalt miljardit eurot kogu alliansi innovatoritesse, mis tegelevad uute ja murranguliste tehnoloogiatega.

2021

NATO missioon Afganistanis lõpetas tegevuse ning liitlased ja kõik Eesti kaitsevälased lahkusid riigist. Ühtlasi aitas Eesti korraldada kümme-konka Ees-tile abiks olnud afgaani evakuitsiooni ja vastuvõtmist. Eesti osales Afganistanis kokku kahel operatsioonil: In-ternational Security Assistance Force aastatel 2003–2014 ning Resolute Support Mission aastatel 2015–2021. Nendel missioonidel osales aastate jooksul ligi 3000 Eesti kaitsevälast.

Eesti kaitsevälased Afganistanis. Foto: kaitsevägi

25. augustil andis oma volikirja NATO peasekretär Jens Stoltenbergile üle praegune Eesti alaline esindaja NATO juures suursaadik Jüri Luik.

2022

24. märtsil toimunud NATO erakorralisel tippkohtumi-sel käsitleti Venemaa brutaalset ja ebaseaduslikku sõ-jalist agressiooni Ukraina vastu kui NATO ajaloo kõige tõsisemat julgeolekukriisi Euroopas. Erakorraline tipp-kohtumine keskendus Ukraina toetamisele. Samuti ot-sustas NATO tugevdada oma heidutus- ja kaitsehoiakut ning luua idatiival neli uut lahingugruppi – Bulgaari-as-se, Rumeeniasse, Ungarisse ja Slovakkiasse.

NATO tippkohtumine Madridis, grupiit 30.06.2022. Foto: NATO

29.–30. juunil toimunud Madridi tippkohtumisel lange-tati Eesti julgeoleku jaoks olulisi otsuseid. Lepiti kok-uus NATO strateegiline kontseptsioon, milles käsit-letakse Venemaad kui suurimat ohtu alliansi julgeoleku-le, otsustati jätkuvalt kohandada NATO kaitse- ja heidu-tushoiaikut, et allianss oleks võimeline kaitsma iga tol-li oma territooriumist, sh otsustati Eesti kaitseks luua NATO raamistikus diviisi struktuur.

Rootsi ja Soome said NATO-ga liitumise kutsu.

2023

4. aprillil sai NATO 31. liitlaseks Soome, mis tugevdas märkimisväärselt kogu Euro-Atlandi ala, aga eriti Lää-nemere piirkonna julgeolekut.

11.–12. juulil toimus Vilnuses NATO tippkohtumine, kus liitlased üksmeelselt otsustasid, et Ukraina tule-vik on NATO-s, ning kiideti heaks uued regionaalsed kaitseplaanid, mille kaudu tugevdatakse edasi kaitse- ja heidutushoiaikut.

Ukraina president Volodõmõr Zelenskõi ja NATO pea-sekretär Jens Stoltenberg Vilnuse tippkohtumisel. Foto: NATO

2024

11. jaanuaril 2024 avati Tallinnas teadus- ja ärilinna-kus Tehnopool ametlikult NATO DIANA Eesti kiirendi.

NATO-ga liitus Rootsi.

Eesti kaitseväge roll NATO-s

Riigikaitse saab alguse noortest

AVE PROOS
Kodutütarde peavanem, Eesti NATO Ühingu liige

Kaitsetahe ei ole mida-gi sellist, mis sündides igale inimesele kaasa antakse, vaid heaks kodanikuks kasvatakse aastatega.

Noorte riigikaitseesse panustamine tähendab hea kodanikuna toimimist ja tegusemist iga päev. See tähendab õppimist ja hoolimist. Meie, täiskasvanute peamine eesmärk on oma eeskujuga õpe-tada noori austama riiki, tundma huvi ühiskonnas toimuva vastu ning märkama neid ümbritsevat, nii inimesi kui loodust. Selle kõi-gega saab tegeleda juba lasteaia-s, rääkimata koolitundidest ja noor-teorganisationsioonidest.

2023. aastal korraldas OÜ Eesti Uuringukeskus kaitse-ministeeriumi tellimisel Eesti noorte ja Kaitseliidu noorteo-ganisationsioonide liikmete seas küsit-

luse, mille peaesmärk oli uurida noorte suhtumist ja hoiaikuid riigikaitsealises. Uuringu tu-lemused näitavad, et kõrvutades ülejäänud elanikkonnaga on noo-red märksa rohkem valmis osale-ma otseselt sõjalistes kaitsetege-vustes ning lausa 89% 15–19-aas-tastest noortest ning 95% sama-ealistest kodutütardest ja noor-kohtkastest on Eestis elamise üle väga või pigem uhked. See on tu-gev eeldus, et noored soovivad oma riiki kaitsta. Kõik need el-luastajad on suure tõenäosusega lisaks ühiskondlikult aktiivsed ja endaga hakkamasaadvat Eesti riigile lojaalsed inimesed.

Kutsun üles iga täisealist Ees-ti kodanikku mõtlema võimal-seele anda oma panus riigikait-sesse noortega töötamise kaudu. Kaitseliidu näitel saan öelda, et noortetööst huvitatule pakutakse väljaõpet ning pidevat koo-li-tust, mille toel on sisseelamine võimalik ka sellel, kellel varasem militaarelu või lastega tegelemise kogemus sootuks puudub. Noor-tejuhtidena panustavad nii nai-sed kui mehed ja nende ridades on kaitsevälalasi ja poemiütajaid, õpetajaid ning autojuhte – kõi-ki iseloomustab ühine tahe pak-kuuda noortele aktiivset ja asjalik-ku tegevust.

Noored omandamas teadmisi riigikaitsest ja koostööst läbi võistluste.

Foto: Markus Sein

ROOTSI,
TERE TULEMAST
NATOsse!

NATO staabielelemendi roll Eestis

MERLE NORIT
major, NATO staabielement

Praga kaheksas riigis (Eestis, Lätis, Leedus, Poolas, Ungaris, Slovakkias, Rumeenias ja Bulgaarias) asuvate NATO staabielelementide loomine otsustati 2014. aasta Walesi tippkohtumisel vastuseks muutunud julgeolekuolukorrale NATO idatiival. Mäletatavasti anneteerisid Venemaa Föderatsiooni relvajõud tol aastal Krimmi poolsaare ja osa Ida-Ukrainast.

NATO staabielelemendi ning Brunsummi ühendlogistikajate ja toetusgrupi liikmed Paldiski Lõunasadamal võimekustega tutvumas. Foto: Merle Norit

NATO staabielelemendi kohalolek Eestis ei ole ainult sümbol NATO toetusele. Algusest peale on staabielelemendi peamine ülesanne olnud toetada NATO kiirreageerimise üksuste vastuvõtmist, siirdamisoperatsioonide ettevalmistust ja õppuste läbiviimist Eesti territooriumil. Kuna staabielelement on olemuselt NATO juhtimisstruktuuri eelpost, mis vahendab infot ning olukorrateadlikkust NATO ja Eesti vahel, siis on üks väga tähtis ülesanne NATO kaitseplaanidesse panustamine. Staabielelemendil on oluline roll NATO kaitseplaanide rakendamise ja teostatavuse tagamisel. Viimased paar aastat on olnud NATO jaoks muutuste aastad. 2022. aastal Madridi tippkohtumisel vastu võetud NATO strateegiline konseptsioon ütleb, et Venemaa Föderatsioon kujutab endast kõige ohtulisemat ja otsesemat ohtu liitlaste julgeolekule ning NATO jätkab oma poliitilist ja sõjalist arengut, et tagada liitlaste turvalisus ning sõjaline kaitse. NATO staabielelemendi jaoks töö see kaasa ülemineku kirdekorpusse alluvusest Brunsummi ühendlogistikajate ja toetusgrupi staabi alluvusse käesoleva aasta 1. jaanuarist. Staabielelementide peamised ülesanded jäid muutumata, mis vahendab infot ning olukorrateadlikkust NATO ja Eesti vahel, siis on üks väga tähtis ülesanne NATO kaitseplaanidesse panustamine. Staabielelemendil on oluline roll NATO kaitseplaanide rakendamise ja teostatavuse tagamisel.

Viimased paar aastat on olnud NATO jaoks muutuste aastad. 2022. aastal Madridi tippkohtumisel vastu võetud NATO strateegiline konseptsioon ütleb, et Venemaa Föderatsioon kujutab endast kõige ohtulisemat ja otsesemat ohtu liitlaste julgeolekule ning NATO jätkab oma poliitilist ja sõjalist arengut, et tagada liitlaste turvalisus ning sõjaline kaitse. NATO staabielelemendi jaoks töö see kaasa ülemineku kirdekorpusse alluvusest Brunsummi ühendlogistikajate ja toetusgrupi staabi alluvusse käesoleva aasta 1. jaanuarist. Staabielelementide peamised ülesanded jäid muutumata, mis vahendab infot ning olukorrateadlikkust NATO ja Eesti vahel, siis on üks väga tähtis ülesanne NATO kaitseplaanidesse panustamine. Staabielelemendil on oluline roll NATO kaitseplaanide rakendamise ja teostatavuse tagamisel.

Viimased paar aastat on olnud NATO jaoks muutuste aastad. 2022. aastal Madridi tippkohtumisel vastu võetud NATO strateegiline konseptsioon ütleb, et Venemaa Föderatsioon kujutab endast kõige ohtulisemat ja otsesemat ohtu liitlaste julgeolekule ning NATO jätkab oma poliitilist ja sõjalist arengut, et tagada liitlaste turvalisus ning sõjaline kaitse. NATO staabielelemendi jaoks töö see kaasa ülemineku kirdekorpusse alluvusest Brunsummi ühendlogistikajate ja toetusgrupi staabi alluvusse käesoleva aasta 1. jaanuarist. Staabielelementide peamised ülesanded jäid muutumata, mis vahendab infot ning olukorrateadlikkust NATO ja Eesti vahel, siis on üks väga tähtis ülesanne NATO kaitseplaanidesse panustamine. Staabielelemendil on oluline roll NATO kaitseplaanide rakendamise ja teostatavuse tagamisel.

USA liitlaste medalitseremoonia Võrus.

NATO, USA ja Eesti – koos oleme tugevamad

GEORGE P. KENT
USA suursaadik Eestis

2024. aastal möödub 75 aastat NATO loomisest ja 20 aastat Eesti liitumisest NATO-ga. Venemaa sõda Ukrainas ja tema ähvardav retoorika tõstavad esile Eesti tähtsust NATO-le ja NATO tähtsust Eestile. Liikmesriikide ühise julgeoleku käsitlus on Eesti julgeolekustrateegia keskmes ning Eesti on üha enam eeskujuks nii teistele liikmetele kui ka alliansiga liituda soovivatele riikidele – mis on pühendunud heidutuse ja kaitsetegevusele, panustades rohkem, kui on tema õiglane osa, ning julgustades teisi sama tegema.

USA suursaadikuna Eestis olles olen järjepidevalt edastanud koju sõnumit, et koos oleme tugevamad. See ei ole olnud tühipaljas lööklause või teema viide sotsiaalmeedia postitustele, vaid tõdemus: tänu NATO liikmelisusele on Eesti viimase 20 aasta jooksul olnud turvalisem ja jõukam ning ka NATO on saanud omakorda kasu Eesti panusest liitlaste julgeolekusse nii sõnades kui tegudes. Eesti minevik võimendab suveräänsuse, iseseisvuse ja kaitsevõime tähtsust. Selle mõistmine ei ole teinud Eestist mitte ainult vankumat NATO liitlast, vaid ka kindlameelset sõpra sellistele riikidele nagu Ukraina, mille territoorium ja enesemääramine on olnud Vene vägede jõhkra rünnaku all alates 2014. aasta veebruarist. Kolm aastakümnet pärast külmaja sõja lõppu jääb NATO Venemaa agressiooni vastu järjekindlaks heidutusvahendiks.

4. aprillil 1949 Washingtonis allkirjastatud Põhja-Atlanti leping toetub kollektiivse kaitse põhimõtetele. Artikkel 5, kohustus, et relvastatud rünnaku ühe liikme vastu loetakse rünnakuks kõigi liikmesriikide vastu, annab tuge kõikidele NATO liikmetele ja olulise heidutuse võimalikele vastastele. Küber-rünnakute ja hübriidsõja ajastul tugevdavad kollektiivsed julgeolekukohustused Eesti vastupanu- ja tõrjevõimet seista silmitsi uute ohtudega. NATO-s oles on Eesti koos liitlastega valmis vastu seisma nii tänastele ohtudele kui ka kaitsena end tuleviku võimaliku agressiooni vastu.

Alliansi koosseisus osaleb Eesti ühistel sõjalistel õppustel, teabevahetuses ja koostalitluse algatustel, mille käigus saab Eesti juurde liitlaste teadmisi ja võimekusi. NATO vägede kohalolek Eestis, sealhulgas Ühendkuningriigi juhitud Forward Land Forces (eesliini maavägede lahingugrupp) koos Ühendkuningriigi ja Prantsusmaa vägedega ning enam kui 600 USA sõdurist koosnev rotatsiooniline kohalolek näitab liitlaste pühendumust Balti regiooni kaitsele ja heidutusvõimele agressiooni vastu.

Venemaa kümme aastat kestnud agressioonisõda Ukrainas vastu on vaigistanud paljud kriitikud, kes seadsid kahtluse alla NATO asjakohasuse pärast külma sõja lõppu. 1949. aasta Washingtoni lepingu artikkel 3 kohustab kõiki liitlasi haldama ja arendama nii oma individuaalselt kui kollektiivset kaitsevõimet. Eesti on selle ühise kohustuse täitmise särav näide, kulutades lähitulevikus kaitsele üle kolme protsendi SKT-st, sealhulgas suunates suure osa investeeringutest uema võimekuse hankimiseks ning lisa-des täiendavad investeeringud taristusse ja liitlastevägede vastuvõtmiseks.

Eesti jätkab alliansis mõteldirina. 2007. aastal algatasid Venemaa häkkerid ulatusliku kiberrünnaku pankade, ministriumide, riigikogu ja ajakirjanduse veebitaristu vastu. Eesti vastas koos NATO-ga, asutades Tallinnas küberkaitsekoostöö keskuse (CCDCOE), kus liitlaste ja partnerriikide eksperdid vahetavad kogemusi, arendavad parimaid tegutsemisviise, korraldavad õppusi ja valmistuvad tulevaste rünnakute vastu. Eesti kasutas neid teadmisi, et julgustada liitlasi looma Tallinna mehhanismi, mis on ülioluline, toetamaks Ukraina küberkaitset ning võimet taastada ja arendada asjakohast infrastruktuuri. Viimasel ajal on Eesti olnud Euroopa Liidu ja NATO liikmesriikidele eeskujuks, pakkudes välja miljoni mürsu algatuse ja lubades Ukrainale sõjaliseks abiks anda 0,25 protsendi oma aastastest SKT-st.

Eesti pühendumus kollektiivsele julgeolekule laieneb ka missioonidele Eesti piirides kaugemal. 2004. aastast on välismissioonid hukkunud 11 ja haavata saanud 120 eestlast. Mälestame langenuid, austame haavatuid kannatusi ja hindame kõrgelt kõiki eestlasi, kes on teeninud ja jätkuvalt teenivad mitte ainult Eesti, vaid meie kõigi julgeoleku ja ühiste väärtuste kaitset. Ameerika Ühendriigid ja teised Atlanti-ülese kogukonna liikmed on teie tänuvõlgelased.

Viimase kümnendi jooksul keset lahinguid, sõjakriitikuksid ja vägivalda Ukrainas on Kremli püüdnud tekitada liitlaste vahel lahkelsid, et neid ära kasutada ja manipuleerida. Venemaa jätkab desinformatsiooni levitamist liikmesriikides, lootuses, et see juurdub ja õnnestab, kahjustades NATO-t seestpoolt. Selle asemel on Kremli tegevus vaid tugevdanud alliansi ühtsust ja sihkindlust Venemaa vaibumatu agressiooni vastu.

Kahe olulise tähtpäeva lähenedes on meie mõlema riigi jaoks selge, mida me oleme NATO liitlastena saavutanud. Ameerika Ühendriigid jäävad vankumatult truuks alliansile kui Euroopa ja Atlanti-ülele julgeoleku alustalale ning kollektiivkaitse konseptsioonile. Okupatsioonijärgsest Eestist on saanud lääneriikide kogukonna jõukas ja täisväärtuslik liige. Meie olemegi NATO ja koos oleme tõesti tugevamad.

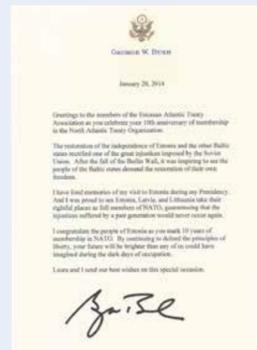
Eesti NATO Ühingu (EATA) tegevus läbi 23 aasta

1. Ainulaadne initsiatiiv «NATO-Euroopa Liidu ümarlaud»

2013. aastal toimus esimest korda EATA korraldatud NATO-Euroopa Liidu ümarlaud koos Põhja-Atlanti Nõukogu (NAC) simulatsiooniga noortele arvamusiidritele. Sel aastal leiab ümarlaud aset juba 12. korda, et tähistada 4. aprillil NATO 75. aastapäeva.

2. Ameerika Ühendriikide presidendi tervitus Eesti NATO Ühingu liikmetele

2014. jaanuaris saatis George W. Bush EATA liikmetele tervituse Eesti NATO-ga liitumise 10. aastapäeva puhul.

3. Raamat «Eesti NATO lugu 1991–2004»

28. märtsil 2014 toimus riigikogu valges saalis EATA välja antud raamatu «Eesti NATO lugu 1991–2004» esitus. Raamatu on kokku võetud Eesti NATO-sse saamise asjaolud ja tähtsündmused. Raamatu koostamisel osales üle 30 autori ja see jõudis igasse üldhariduskooli.

4. Edulugu – NATONIA mäng

2014. a kevadel võitis Pärnu Sütvekava gümnaasiumi noorte loodud NATONIA mäng NATO noorte loomekonkursi ning juunis leidis aset EATA tegevbüroo ja võitjate reis

NATO peakoriterisse Brüsselis. NATONIA mängust sai hiljem riigikaitseõpetuse õppematerjal ning valmis digimäng natonia.ee. Korraldatud on kolm ülemaailmset NATONIA mängu võistlust. Sel aastal toimub võistlus 28. märtsist 4. aprillini, osalema on oodatud Eesti Vabariigi kodanikud alates 16 eluaastast. Eesti kolme parimat mängijat ootab auhind: reis Brüsselisse NATO peakoriterisse.

5. Koostöö liitlastega

Koostöö liitlastega tiheneb. Ajalooline hetk: 8. oktoobril 2014 saabusid Ameerika Ühendriikide mehhaniseeritud üksused Tapa sõjaväelinnakusse.

6. Küberkaitseprojektid

9. novembril 2015 avati Põltsamaa ühisgümnaasiumis koostöös Eesti NATO Ühingu ja teiste partneritega küberkaitse õppesuund, mis pälvis auhinna «2015. aasta haridustegu» ja «European Crime Prevention Award». 2016. aastal lähetas EATA esimest korda Eesti noorte võistkonna rahvusvahelisele IT-võistlusele «European Cyber Security Challenge». Oktoobris 2019 valmis gümnaasiumi küberkaitse valikkursuse digiõpik koos õpetaja materjaliga. Õpiku valmimist toetas haridus- ja teadusministeerium ning õppematerjalid on loonud Eesti NATO Ühingu, TalTech, Eesti Informaatikajõudude Selts ja Kehtna kutsehariduskeskus.

7. Haridustöötajate koolitused

14 aastat on Eesti NATO Ühingu korraldatud suvekoole ajaloo- ja ühiskonnaõpetuse õpetajatele ning riigikaitseõpetajatele.

EATA eesmärk on algusest peale olnud kaasata noori julgeolekuvaldkonna aruteludesse ja tagada kvaliteetne teemakajastus koolides.

9. Koostöö kaitseväge ja Kaitseleiiduga

EATA tiim 24. veebruaril 2016. aasta paraadil koos kaitseväge juhataja kindralleitnant Riho Terrase ja Kaitseleidu ülema brigaadikindral Meelis Kiiliga. Kaitseleidu on ainukene juriidilisest isikust Eesti NATO Ühingu liige.

10. Projektid «Naised, rahu ja julgeolek»

ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni nr 1325 «Naised, rahu ja julgeolek» projektid said alguse 2012. aastal ning jätkusid ka koroonapandeemia ajal. 2020. a juunis toimus Eesti Vabariigi välisministeeriumi, Kanada suursaatkonna ja Eesti NATO Ühingu eestvedamisel ümarlaud «Naised, rahu ja julgeolek», mis kogus ja kaardistas naisete arvumusi ja hoiakuid julgeoleku ja riigikaitse vallas.

11. Riigikaitseõpetus

EATA on aastaid tutvustanud riigikaitseõpetust. Mitmed EATA liikmed on ka riigikaitseõpetajad. 2023. a sügisest on riigikaitseõpetus gümnaasiumi kohustuslik õppeaine.

TUTUVE EESTI NATO ÜHINGUGA LÄHEMALT

Koduleht: www.eata.ee
Instagram: #eestinatoyhing
TikTok: @eestinatoyhing
Facebook: Eesti NATO Ühingu Estonian Atlantic Treaty Association
Twitter: @EstonianATA

Milleks meile NATO Ühingu?

TRIVIMI VELLISTE
Eesti NATO Ühingu asutajaliige

Eesti asutati NATO Ühingu juba 2001. aastal. Väga hea, et sellised kodanikuühendused on ka teistes NATO liikmesriikides. Need ühinguud on üliolulised meie julgeoleku ja vabaduse mõtestamisel rohujuure tasandil. Ainult valitsuste otsustest jääb väheks. On vaja, et kodanikud laiemalt tajuksid, mida tähendab ühine julgeolek. Mitte kunagi enam ükski!

Mõtteteadesed on kinnitanud: minevik elab alati edasi – nii olemise kui ka tulevikuks. Isegi kui me seda ei soovi. Isegi kui ütleme: aitab minevikus sorimises, elame tuleviku nimel! Inimaju uurivad on kindlaks teinud: meie mälu ei toimi üksnes meie teadvuses, vaid ka alateadvuses. Nii siis meie minevik lohib meiega kaasa. Seda on oluline endale tunnistada.

Täna on päev on toonud endaga kaasa uue reaalsuse – Venemaa sõja Ukrainas. Sõja keset Euroopat, milleks me enam valmis ei olnud. Selles verises, alatus konfliktis näeme, kui tähtis on iga kodaniku vastupanuvõime, liitlaste koostöö ja patriotism. NATO Ühingu on kasulavaks just nende väärtustele. Riigi julgeolek seisab tema kodanike kaitsetahtel.

Soome NATO-s

SVEN SAKKOV
Eesti suursaadik Soomes, Eesti NATO Ühingu liige

Soomlasi peetakse rahulikeks, stoiliseks, aeglasteks, vähejuhtudeks. Eks ta maailma loikes nõnda ju ongi. Üks teravmeelne vaatleja on aga märkinud, et soomlased stoilisuus sarnaneb maamiini omale – müüdi vaikne ja liikumatu, kuid vajadusel tegeleb väga jõuliselt. Eestile ja Soomele – hea ja halva piiril asuvatele väikestele riikidele ja rahvatele – pole olemasolu iseenesestmõistetav. Elujuäämine, allesjäämine on miski, mille eest peab päev päeva järele muretsema ja hoolt kandma. Prantsusmaa jääb alles ka siis, kui Ukraina kaotab. Väikestele piiriiriikidele on aga Doni steppeid toimum eksistentsiaalse tähendusega.

Soome läks liikele siis, kui Moskvas võimul olev režiim hakkas 2021. aasta lõpus nõudma NATO julgeolekugarantiide tagasitõmbumist 1990-ndate keskpaiga piiridesse ja alliansi avatud uste poliitika lõppu. Helsingi jaoks tähendaks see Soome otsustusvabaduse olulist piiramist olukorras, kus idanaaber on üha ettearvamatum ja agressiivsem. Alul polnud Soome pealispinnal suurt mädaga näha, jää all aga kihises. Jää läks liikvele 24. veebruaril 2022. Viimase 20 aastat uskusid Soome NATO fännid, et kui riigi poliitiline juhtkond teeb otsuse NATO-ga liituda, siis rah-

mart Meri ja tema kaasajad poliitikutud suutsid ära kasutada võimaluste akna, mis oli tekkinud Boris Jeltsini võimuletulekuga Venemaal. See mõjus Washingtonis, Londonis, Brüsselis, Brüsselis rahustavalt. Ja aastal 2004 saimegi NATO liikmeks ja pealegi veel Euroopa Liidu liikmeks.

Vabadussõjas oli tähtede seis meie soodne, meil oli liitlasi ja me võitsime. Teises maailmasõjas oli tähtede seis sootuks vastupidine. Igaüks pidid ise vaatama, kuidas hakkama saab. Need kaks sõda ja nende võrdlus on meie ajaloo teadusele asendamatu õppetund. Nüüd on meie hüdlaude: mitte kunagi enam ükski!

Mõtteteadesed on kinnitanud: minevik elab alati edasi – nii olemise kui ka tulevikuks. Isegi kui me seda ei soovi. Isegi kui ütleme: aitab minevikus sorimises, elame tuleviku nimel! Inimaju uurivad on kindlaks teinud: meie mälu ei toimi üksnes meie teadvuses, vaid ka alateadvuses. Nii siis meie minevik lohib meiega kaasa. Seda on oluline endale tunnistada.

Täna on päev on toonud endaga kaasa uue reaalsuse – Venemaa sõja Ukrainas. Sõja keset Euroopat, milleks me enam valmis ei olnud. Selles verises, alatus konfliktis näeme, kui tähtis on iga kodaniku vastupanuvõime, liitlaste koostöö ja patriotism. NATO Ühingu on kasulavaks just nende väärtustele. Riigi julgeolek seisab tema kodanike kaitsetahtel.

vas järgneb. Läks aga risti vastupidi – Soome rahva poolehoid alliansiga liituda hüppas ühelt viiendikult kolmele viiendikule ja nihkus sealt edasi neljale viiendikule. Ning poliitikut järgnesid.

Mis Eesti jaoks on vähemalt sama oluline – Soome poliitilisel juhtkonnal õnnestus vända Rootsi nendele eeskujule järgima. See võttis mõneks ajaks Soome enda hoogu küll maha, sest kahe riigi liitumist käsitliti Eesti Soome poolt ühise paketiina. Ühel hetkel pidi Soome end siiski lahtri haakima ja sai 4. aprillil 2023 NATO 31. liikmesriigiks. Eesti NATO liikmelisuse kahekümneendaks ja Soome liitumise esimeseks aastapäevaks on ka Rootsi saanud lõpuks meie ühise sõjalise liidu liige.

Kuidas on Soome esimene aasta NATO-s möödunud? Kiirelt ja kiirustades. Eesti läbis enne liitumist viie aasta jooksul liikmelisuse tegevuskava raames meetoodilise ettevalmistuse. Soomele tuli see kõik äkitselt ja eriti just õigusküsimused vajavad veel pikalt harutamist. Soomlased usuvad piiriiriikidele on aga Doni steppeid toimum eksistentsiaalse tähendusega.

Soome läks liikele siis, kui Moskvas võimul olev režiim hakkas 2021. aasta lõpus nõudma NATO julgeolekugarantiide tagasitõmbumist 1990-ndate keskpaiga piiridesse ja alliansi avatud uste poliitika lõppu. Helsingi jaoks tähendaks see Soome otsustusvabaduse olulist piiramist olukorras, kus idanaaber on üha ettearvamatum ja agressiivsem. Alul polnud Soome pealispinnal suurt mädaga näha, jää all aga kihises. Jää läks liikvele 24. veebruaril 2022. Viimase 20 aastat uskusid Soome NATO fännid, et kui riigi poliitiline juhtkond teeb otsuse NATO-ga liituda, siis rah-

PARIM HARJUTUS SÜDAMELE ON HEATEGU

Carolín Illenzeeri Fond kogub annetusi Eesti kaitseväge teenistuses langenud või raskelt vigi saanud kaitseväelaste laste haridustee toetuseks. Fond annab välja koolialguse ja huvihariduse toetusi, ülikooli stipendiume, laagri toetusi ja toetab ametikoolis kutse omandamist.

Heategu on HEA TEGU!

900 6705 - 5 eurot
900 6715 - 20 eurot
900 6735 - 50 eurot

www.carolinfond.ee/anneta

Fondi on asutanud Eesti NATO Ühing, Eesti Reservohvitseride Kogu ja MTÜ OSMTH

Meenemedalite kollektsioon

„NATO 75 AASTAT“

EESTI MÜNDIARI
Ainult Eesti Mündiari!

NATO poolt ametlikult heaks kiidetud meenemedalid.

Kollektsioonis kokku 8 meenemedalit.

Esimene kollektsiooni medal – „Ühendatud reageerimisjõud“.

Iga medaliga on kaasas põnev tutvustustekst.

Kõik kollektsiooni medalid on kaetud puhta 999/1000 kullaga.

KIIREIM
TELLIMISVÕIMALUS

Helistades Eesti Mündiari klienditeeninduse telefonil 688 6090 (E-R kell 9–17)

www.myndiari.ee

Esimese medali erihind
29,99 eurot!

Iga järgmise medali hind 39,99
(*saatekulu 5,99 eurot)

NATO-EL ÜMARLAUD

Kõrgetasemelised paneelid, tippeksperdid ja arvamusiidrid NATO aastapäeval Tallinnas

04.04.2024

Rohkem infot ja registreerimine: www.eata.ee

VÕIDA TASUTA REIS BRÜSSELISSE,
KÜLASTUSEGA NATO PEAKORTERISSE

WWW.NATONIA.EE

Parimatele meisterdajatele auhinnad!

Tule ja meisterda endale NATO lennuk!

6. aprillil toimub Energia avastuskeskuses **kell 11–14** leiutaja Aare Baumeri juhendamisel paberlennukite meisterdamise töötuba ja lennutamise võistlus.

Kohal on põnevad esinejad. Kohtume õhuväe leitnant Ivan Soosaluga ja muusikalise etteaste teeb Ruslan Trochynskiy.
Lisainfo ja ürituse piletid leiad aadressil: www.energiakeskus.ee

Kohtume Energia avastuskeskuses ning tähistame Eesti NATO-ga liitumise 20. aastapäeva ja NATO 75. aastapäeva.

MEIE EUROOPA MEIE NATO

9. mai
Euroopa päev

**Aastal 2024 täitub
Eestil 20 aastat
Euroopa Liidu ja
NATO liikmena**

Euroopa Liidu kaasabil oleme 20 aasta jooksul saanud investeerida meie riigi ja taristu ülesehitusse – Euroopa erinevate fondide kaudu jõuab investeeringuteks Eestisse 2029. aastaks kokku ca 20 miljardit eurot.

Ühiste väärtuste ja eesmärkidega Euroopa riikide perre kuulumine teeb Eesti suuremaks ja turvalisemaks.

Ootame Sind Euroopa päeva sündmustest osa saama! Suured kontserdid toimuvad **9. mail Tallinnas ja Narvas**, lisaks hulgaliselt muid **üritusi ja tegevusi üle Eesti**.

Eesti 20
EUROOPA LIIDUS JA NATOS

euroopapäev.ee